

„Ember a tájban” – A balatoni turizmus aktualitásai és

The Wine Lab Taste & Create Workshop

A Balatoni Turisztikai Kutatóintézet szakmai rendezvénye

2017. november 9.

Veszprém

A balatoni munkaerőpiac aktuális helyzete

Biermann Margit
Pannon Egyetem

TARTALOM

1. A Balaton Kiemelt Turisztikai Térség

2. A turizmus sajátosságai

4. A turizmus kihívásai

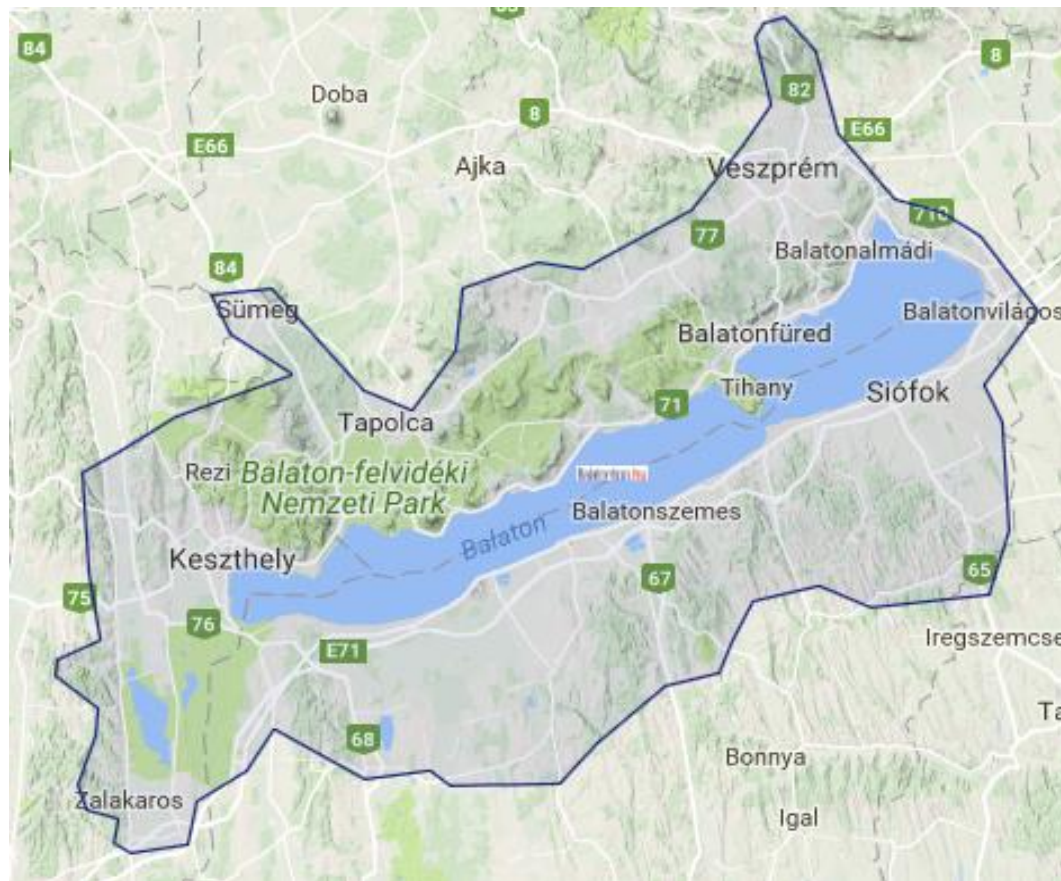
5. A turizmus és a foglalkoztatás jellemzői

6. Problémák a foglalkoztatás terén

7. Következtetések, megállapítások

1. A Balaton Kiemelt Turisztikai Térség

A Balaton Kiemelt
Turisztikai Térségbe
174 település tartozik.

Az előadásban a szorosabb
értelemben vett
balatoni munkaerőpiac
sajátosságairól
beszélek.

2. A turizmus sajátosságai 1.

A turisztikai kínálat sajátosságai:

- ❑ **Megfoghatatlanság:** A legtöbb esetben nem tárgyasul, a vétel során csak előzetes megtekintésre van lehetőség (vak vétel)
- ❑ **Elválaszthatatlanság:** a szolgáltató és a szolgáltatást igénybe vevő együttes jelenléte elengedhetetlen
- ❑ **Egyidejűség:** a szolgáltatás a fogyasztással egy időben zajlik
- ❑ **Heterogenitás:** a szolgáltatáshoz két fél kell, ezért mindig személyfüggő, szubjektív, egy időben egy térben több szolgáltatás is érvényesülhet (szállás, étkezés, helyi gyógykezelés)
- ❑ **Romlékonyság és veszendőség:** csak meghatározott helyen és időben vehető igénybe, az igénybevétel elmaradása után a szolgáltatást nem lehet konzerválni (nem tárolható)
- ❑ **Szezonalitás:** időjárás és évszak függő

2. A turizmus sajátosságai 2.

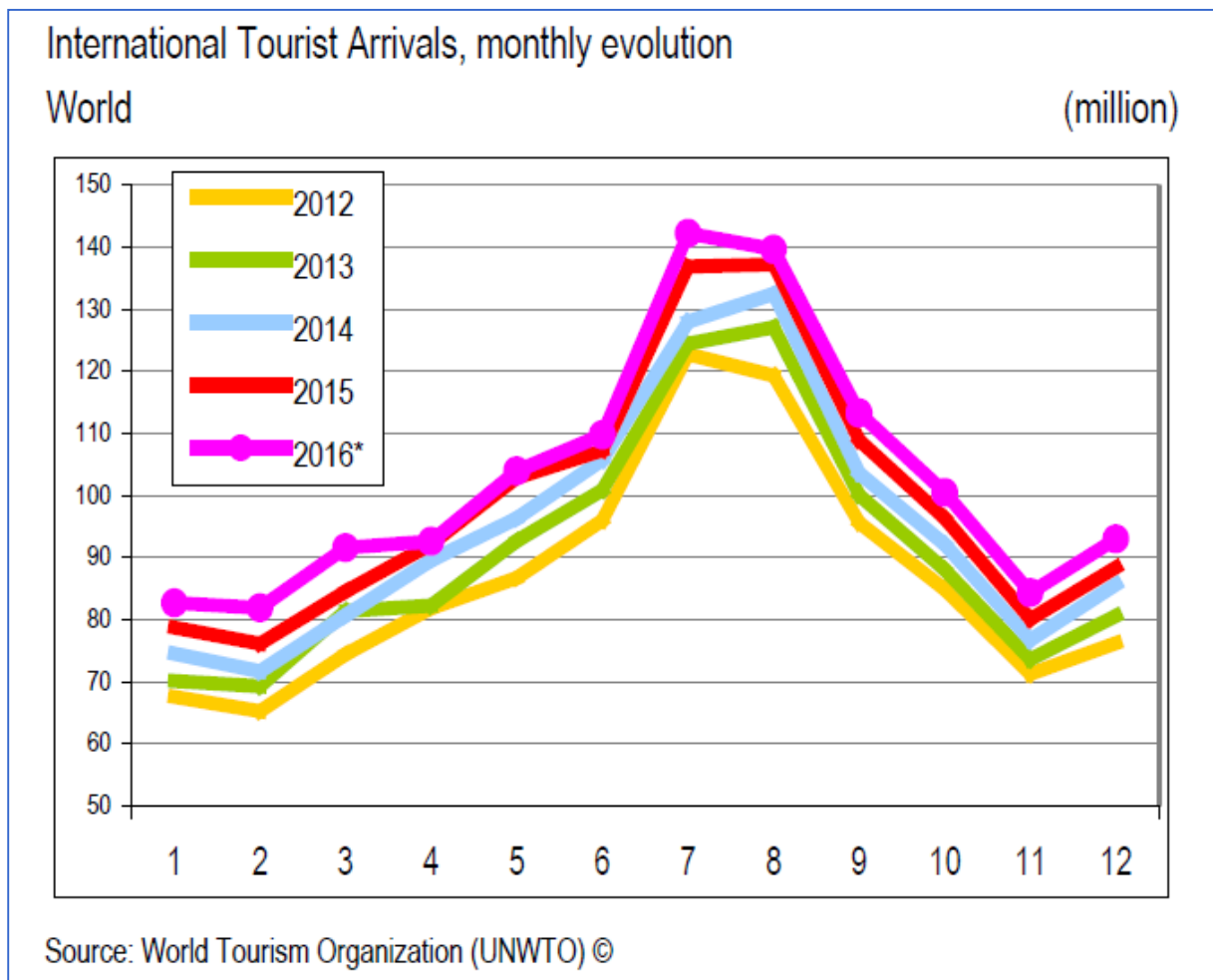
A szezonálitás fogalma:

- ❑ A szezonálitás az üzleti vagy gazdasági tevékenységekben időjárás, ünnepek vagy szabadság miatt bekövetkező, rendszerességgel visszatérő változásokat jelenti.
- ❑ Az évnek egy olyan időszaka vagy évszaka, ami évről-évre hasonló jellemzőket mutat, és olyan területeket érint, mint a mezőgazdaság, az építőipar, a turizmus és a hozzá kapcsolódó foglalkoztatás.
- ❑ A szezonális kereslet általános meghatározása: „idősorokban bekövetkező mozgások, amik az év egy adott szakaszáig tartanak és minden évben hasonlóan ismétlődnek”.
- ❑ Ez a turizmusra vonatkoztatva "a turisztikai forgalom tendenciája, ami az év relatív rövid időszakára koncentrálódik.”

2. A turizmus sajátosságai 3.

Az érkező turisták havonkénti megoszlása a világon 2012-2016

3. A turizmus kihívásai

turizmus sajátosságai

szezonális jellemzői

vendégek elvárásaihoz igazodó szolgáltatás nyújtása

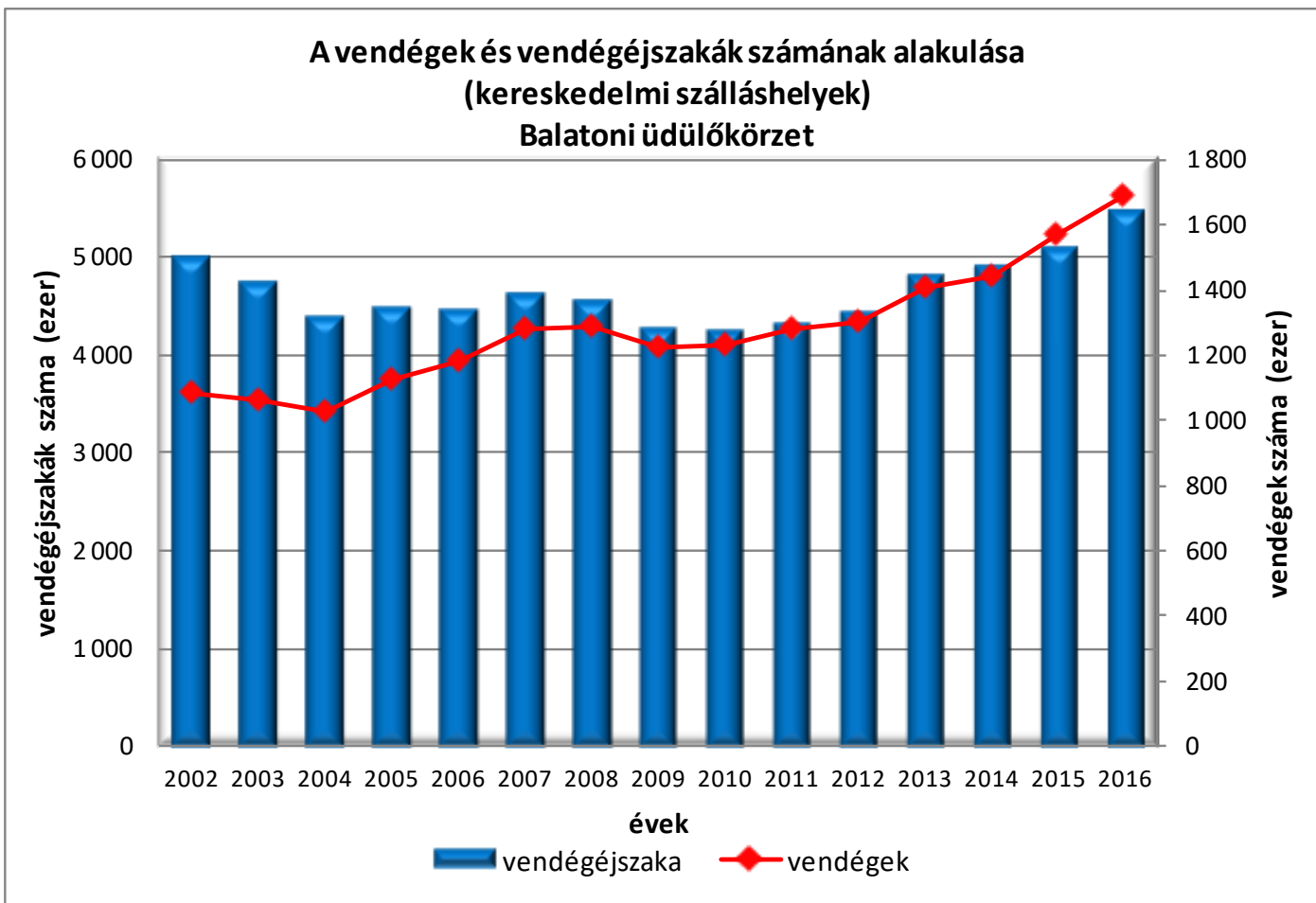
tárgyi/infrastrukturális/
környezeti feltételek

személyi feltételek
(megfelelő létszámú és
összetételű munkaerő)

4. A turizmus és a foglalkoztatás jellemzői 1.

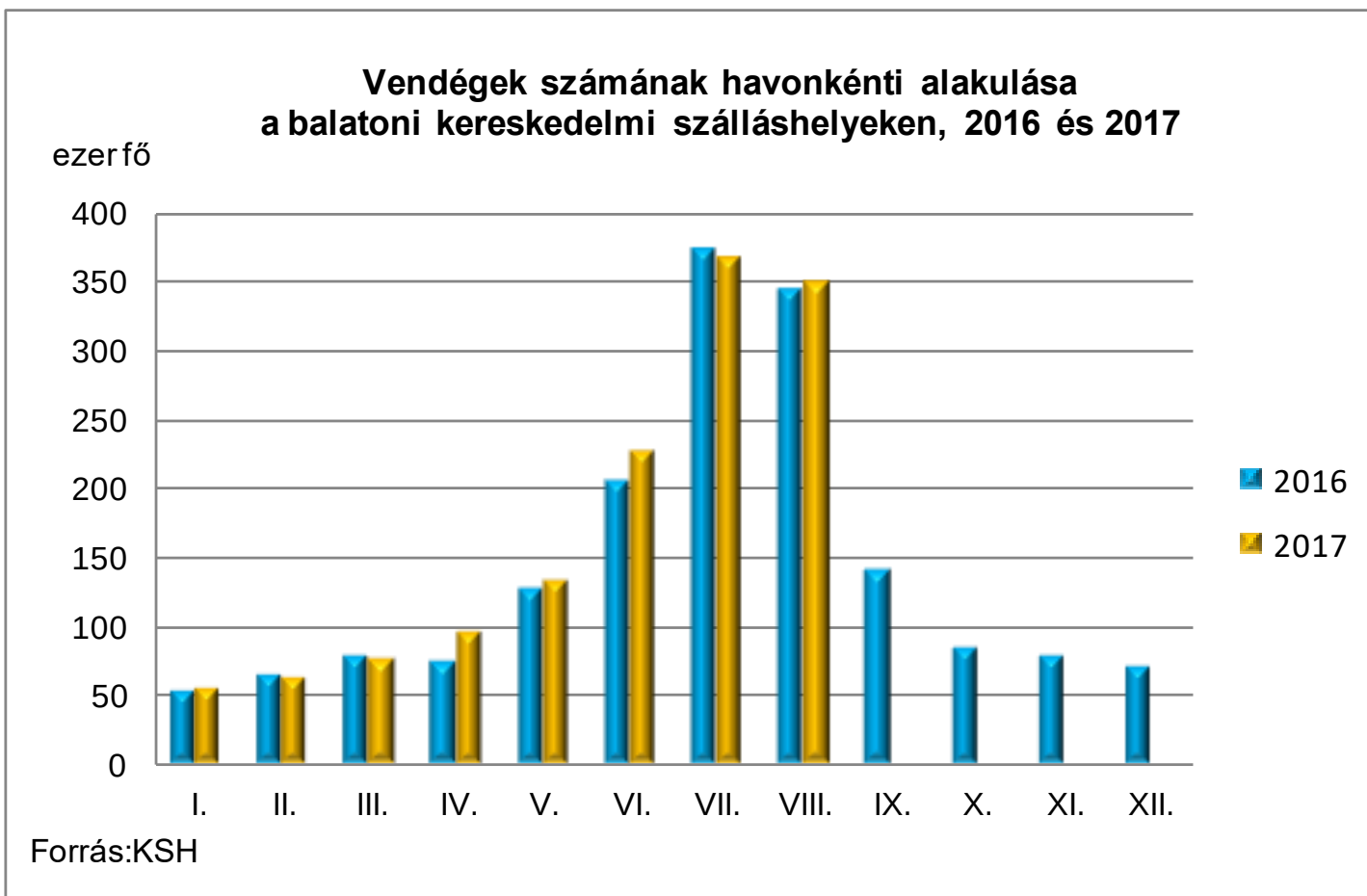
A vendégek és vendégéjszakák számának alakulása 2002-2016

4. A turizmus és a foglalkoztatás jellemzői 2.

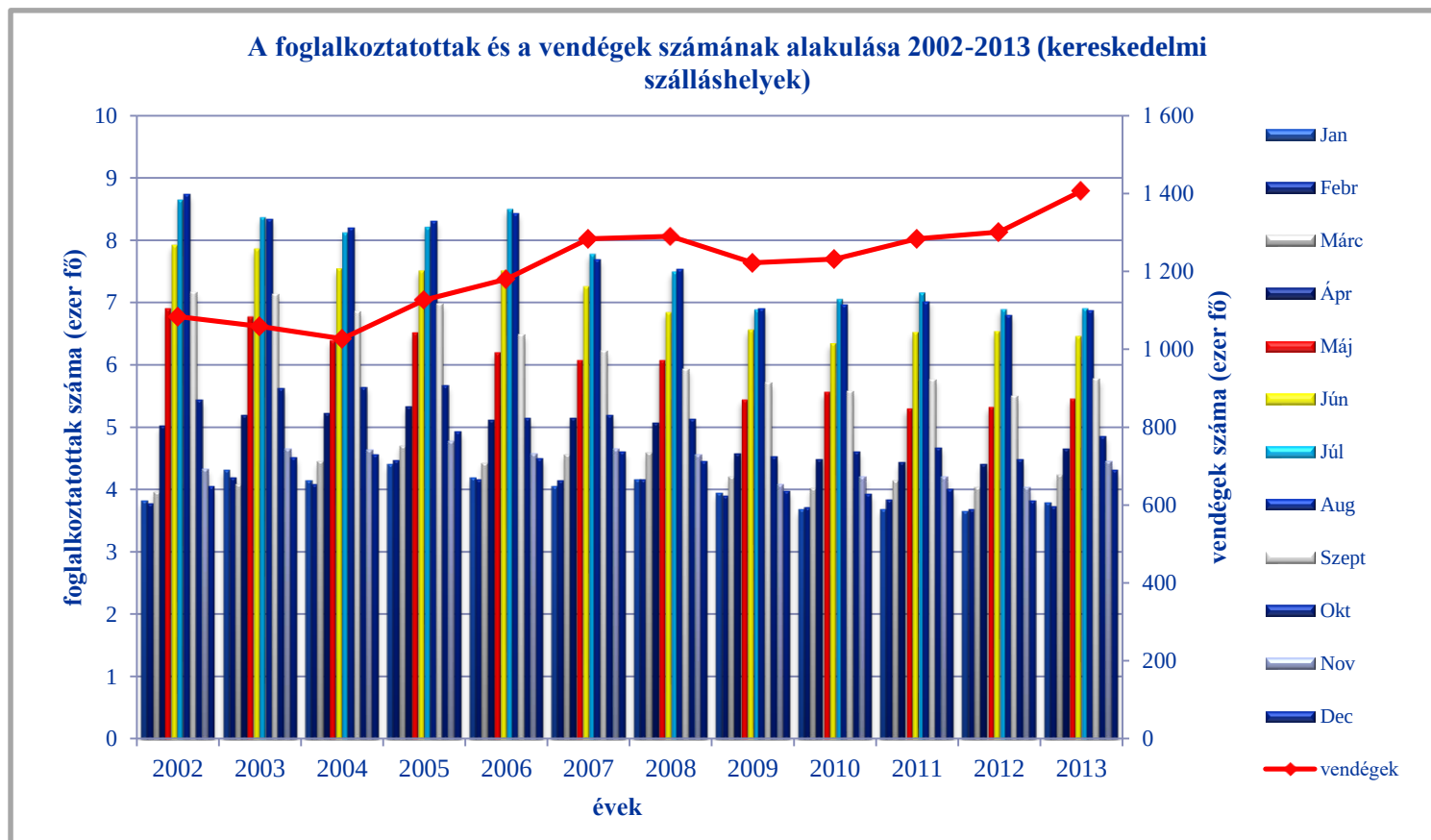
A vendégek számának alakulása 2016 - 2017

4. A turizmus és a foglalkoztatás jellemzői 3.

A foglalkoztatottak és a vendégek számának alakulása 2002-2013

4. A turizmus és a foglalkoztatás jellemzői 4.

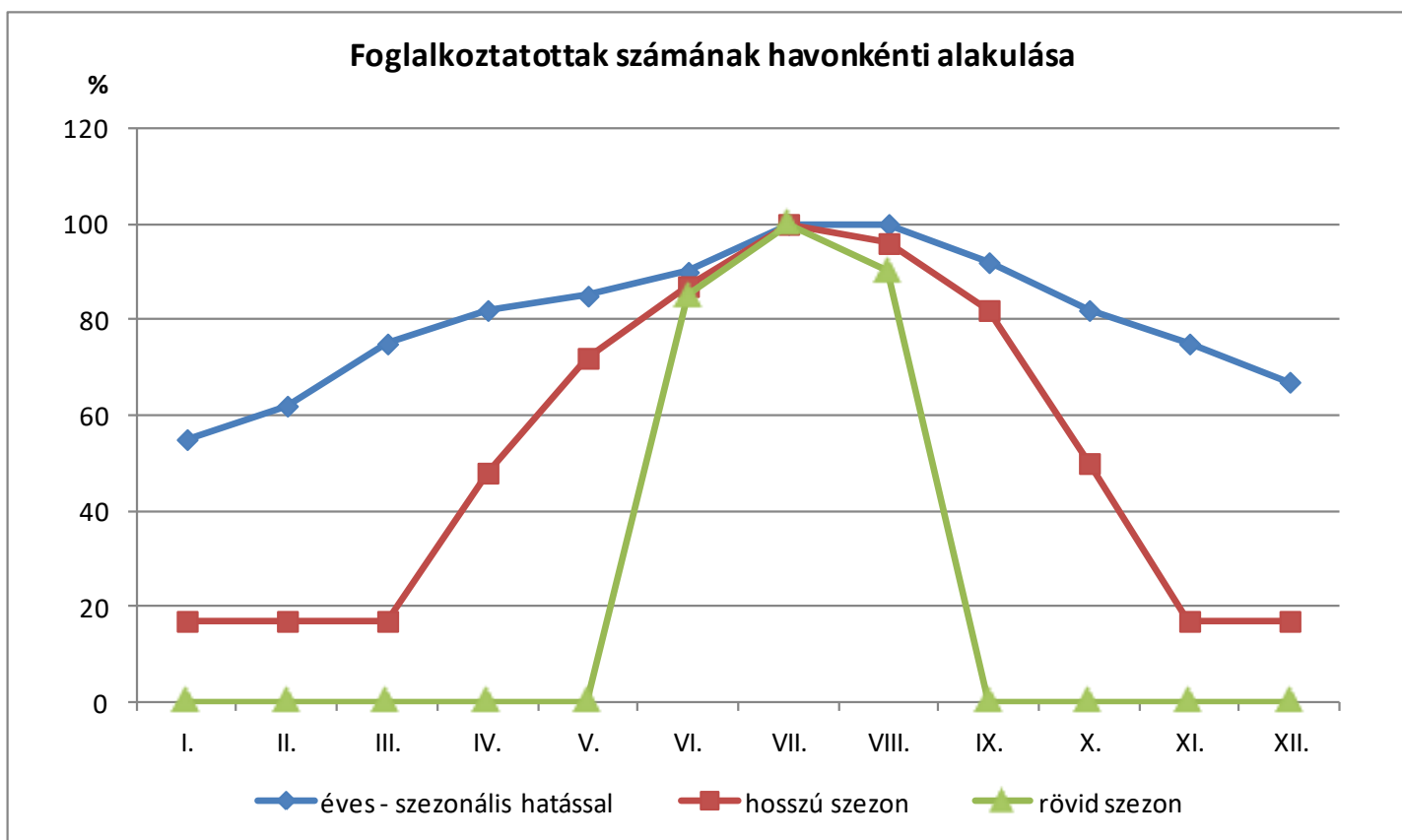
A munkahelyek csoportosítása a működés jellege szerint

a működés jellege	foglalkoztatás módja		
	határozatlan időtartamra szóló munkaviszony	határozott időtartamra szóló munkaviszony	egyéb atipikus foglalkoztatási formák
éves üzemelés szezónális hatás nélkül	jellemző	nem jellemző, csak távollét esetén	előfordul, kevésbé jellemző
éves üzemelés szezónális hatással	jellemző	kisebb létszámnál fordul elő	jellemző
szezónális üzemelés 5-7 hónap	kulcsmunkakörökben	jellemző	jellemző, növekvő arányban
szezónális üzemelés 2-3 hónap	nem fordul elő	jellemző	jellemző, növekvő arányban
kombinált üzemelés szezónális hatással	jellemző	kisebb létszámnál fordul elő	jellemző, növekvő arányban

4. A turizmus és a foglalkoztatás jellemzői 5.

A foglalkoztatottak havi létszámának alakulása

4. A turizmus és a foglalkoztatás jellemzői 6.

Foglalkoztatási formák megjelenése a Balaton térségében

határozatlan idő

határozott idő - 6 hónap

határozott idő 3 hónap
és egyszerűsített foglalkoztatás

egyszerűsített foglalkoztatás

diákmunka

szakmai gyakorlatos diák

hagyományos

atipikus

nagyon
atipikus

I. II. III. IV. V. VI. VII. VIII. IX. X. XI. XII.

5. Problémák a foglalkoztatás terén 1.

Évek óta jellemző és egyre súlyosabbá váló munkaerőhiány

	2016	2015	2014	2013	2012	2011
1.	Szakmunkás	Szakmunkás	Szakmunkás	Szakmunkás	Szakmunkás	Szakmunkás
2.	Sofőr	Sofőr	Csoportvezető	Mérnök	Gépkezelő	Csoportvezető
3.	Mérnök	Mérnök	Mérnök	Értékesítő	Mérnök	Értékesítő
4.	Vendéglátóipari dolgozó	Könyvelő és pénzügyi szakember	Sofőr	Sofőr	Értékesítő	Karbantartó
5.	Orvos	Informatikus	Vendéglátóipari dolgozó	Adminisztratív, irodai és személyi	Vendéglátóipari dolgozó	Gépkezelő
6.	Informatikus	Csoportvezető	Orvos	Könyvelő és pénzügyi szakember	Sofőr	Sofőr
7.	Csoportvezető	Orvos	Értékesítő	Műszerész	Könyvelő és pénzügyi szakember	Szakács
8.	Könyvelő és pénzügyi szakember	Gépkezelő	Könyvelő és pénzügyi szakember	Vendéglátóipari dolgozó	Informatikus	Mérnök
9.	Ápoló	Értékesítő	Gépkezelő	Orvos	Adminisztratív, irodai és személyi	Recepció
10.	Betanított munkás	Vendéglátóipari dolgozó	Informatikus	Gépkezelő	Csoportvezető	Technikus

5. Problémák a foglalkoztatás terén 2.

A munkaerőhiány főbb okai

- ❑ külföld elszívó hatása
- ❑ a fizetés nem áll arányban az elvárásokkal
- ❑ kedvezőtlen munkarend
- ❑ az átlagosnál magasabb fluktuáció
- ❑ pályaelhagyók magas aránya
- ❑ helyben nincs elég munkaerő és munkáltató nem biztosít szállást
- ❑ kedvezőtlen munkakörülmények
- ❑ a munkavállalók egy része nem rendelkezik munkáltatók által elvárt kompetenciákkal
- ❑ a munkavállalók egy része nincs tisztában az elvárásokkal és a munkakörülményekkel
- ❑ nehezen megoldható a bejárás
- ❑ nem elég vonzóak ezek a szakmák a fiatalok körében

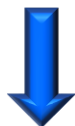
6. Következtetések, megállapítások 1.

A Balaton térségében jellemző a szezonális foglalkoztatás, melynek időtartama jellemzően 5-7 hónap, de egyes létesítményeknél ennél rövidebb, 2-3 hónap is előfordul.

Szolgálati idő: munkaviszony, legális alkalmi munka, igazolt külföldi munkavégzés, álláskeresői ellátás időtartama

⇒ 40 év alatt 20-30 év szolgálati idő?

Bér: bejelentésnél jellemző a minimálbér/garantált bérminimum, vagy annál 10-20%-kal magasabb ⇒ alacsony nyugdíjalap

Hatások: bizonytalanság, éves megélhetéshez kevés jövedelem
Jövőbeni hatás: minimál nyugdíj – egyéni és társadalmi feszültségek

6. Következtetések, megállapítások 2.

A Balaton térségében a munkáltatók keresik a költséghatékony megoldásokat a foglalkoztatás terén

hagyományos foglalkoztatás

atipikus foglalkoztatási formák

nagyon atipikus foglalkoztatási formák

Egyre jobban megfigyelhető a főszezonban a szakképzett munkaerő hiánya – ez várhatóan tovább növekszik

Hatások: a munkaerőhiány következtében a dolgozók túlterheltek, egyre több a szakképzetlen, kisegítő dolgozó, ami csökkenti a szolgáltatások minőségét

6. Következtetések, megállapítások 3.

Milyen módon kezelik a munkáltatók a munkaerőhiányt?

- ☐ szakmai gyakorlatos diákok/hallgatók alkalmazása
- ☐ diákmunka (nem szakmai gyakorlatos)
- ☐ szálláslehetőség biztosítása – távolabbról érkező munkavállalók
- ☐ alkalmi munka/egyszerűsített foglalkoztatás
- ☐ nyugdíjas dolgozók foglalkoztatása
- ☐ családtagok bevonása a munkába
- ☐ munkaerő közvetítő/kölcsönző cég megbízása a munkaerő biztosításával
- ☐ túlmunka
- ☐ szolgáltatás színvonalának csökkentése (pl. szűkebb étlap)
- ☐ rövidebb nyitvatartási idő
- ☐ szabadnapok számának csökkentése

**DE – BIZTOSÍTHATÓ ÍGY A MAGAS SZÍNVONALÚ
SZOLGÁLTATÁS?**

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!

